

NAVODILA ZA OPRAVLJANJE OBVEZNOSTI PRI PREDMETU UVOD V SOCIALNO DELO

Redni študij, april 2011

Slušatelji lahko pristopijo preverjanju znanja na dva načina: na skupinski ustni način in na način eseja.

Lahko predlagajo tudi druge načine.

Izpit

Izpit poteka skupinsko na dan prvega roka za opravljanje izpita. To je 26. maja. Po tem roku praviloma veljajo le eseji, razen če se ne dogovorimo drugače.

Pogoja za pristop k izpitu sta opravljen kolokvij in odgovorjeno vprašanje, ki ga je na začetku slušateljica dobila.

Na vprašanje, poleg odgovora na seminarju, mora vsak slušateljica še odgovoriti v kratkem eseju (približno 1000 besed). Esej vsaka slušateljica posreduje najmanj tri dni pred izpitom.

Izpit poteka na način predstavitve svojega dela. Skupina, ki šteje 4-5 članov predstavi svoje praktične izkušnje s socialnim delom. Pri tem iz izkušnje izhaja, jo analizira in komentira s pomočjo prebrane literature. Pri tem mora pokazati znanje in povezati svojo izkušnjo s tematiko predmeta:

- Zgodovina socialnega dela
- Umestitev socialnega dela med stroke in znanosti, ki se ukvarjajo z družbo in ljudmi
- Modeli socialnega dela
- Načela socialnega dela
- Metode in spretnosti socialnega dela
- Struktura socialnega dela (uporabniki in situacije, ravni delovanja, tipologija storitev, sektorji)

Čas diskusije posamezne skupine je predvidoma 10 minut.

Ocenjevanje poteka žirjsko. Žirijo izberemo z žrebom izmed poslušalcev. Žirija ocenjuje nastop v skupini, učitelj ocenjuje esejske odgovore. Na koncu vseh pogovorov žirija razglasi rezultate in jih utemelji. Prav tako učitelj.

Kriteriji ocenjevanja. Za odgovor na vprašanje največ 40 točk. Za nastop v skupini največ 60 točk.

Žirija ocenjuje:

- Poznavanje literature – 20 točk
- Uporaba znanja – 20 točk
- Posebej duhovite sinteze – 10 točk
- Sodelovanje z drugimi in spodbujanje drugih – 10 točk

Zadnji dve postavki veljata samo za nastop v skupini.

Esej

Druga možnost preverjanja znanja je napisati esej. Obseg znanja naj bi bil enak kot pri izpitu, le način opravljanja drugačen. Namen eseja je pod izbrano temo opisati svojo izkušnjo in jo povezati s prebrano literaturo.

Možni naslovi eseja¹

1.) Pri socialnem delu gre vedno za dvojice, gre za Picka in Packa, Lolka in Bolka, Puja in Prašička

Argument: Želela sem poudariti, da gre za sodelovanje, za dva. Sami lahko naredimo zelo malo; skupaj lahko naredimo več. Gre za proslavljanje različnosti, skupinsko delo, odprt duh in odkrivanje novih in možnih načinov. Pomemben je dialog in pogoji, ki ga ustvarjajo.

2.) Najboljši socialni delavci so bili Pika Nogavička, Švejk, McMurphy (v Kukavičjem gnezdu) in Medved Pu.

Argument: Ta naslov poudarja pomembnost humorja. Humor dovoli premik naprej, videti (kaj se je zgodilo ali kaj se bo zgodilo), ne da bi nas preplavila ali zabubila drama. Humor omogoča distanco, ustvarjalnost, miselne obrate, netragično problematizacijo in veselo učenje na napakah (svojih in drugih).

3.) Socialnega dela ne zanima, kaj je prav ali kaj je narobe, ampak kaj deluje in kaj ne deluje.

Argument: Ta stavek poudarja bistveno načelo socialnega dela. Ne gre za iskanje resnice ali vzroka. Gre za to, da damo človeku tisto po kar je prišel – po moč.

4.) Skladnja jezika in skladnja dejanj

Argument: Želela sem poudariti, da jezik socialnega dela ni odziven, ampak dejaven. Ne gre za slovnična pravila, ampak za kontekst in neposredni pomeni. In jezik socialnega dela se spremeni tudi v konkretna dejanja.

5.) Da bi lahko hodil v čevljih koga drugega, moram sezuti svoje.

Argument: Želela sem poudariti, da je v socialnem delu pomembno, da smo pristranski. Če želimo zvedeti, kaj ljudje dejansko doživljajo, kakšno je za njih življenje, kaj preživljajo, moramo prevzeti njihovo lastno perspektivo. Le tako bomo lahko zares razumeli. Želja, da bi nas razumeli, pa je najbolj globoka potreba človeškega srca.

---

¹ Možne naslove eseja so predlagale kolegice. Argumentacija je večinoma njihova.

6.) Knjige in ljudje

Argument: Socialno delo sestavljajo koncepti in teorije po eni strani, po drugi pa skupno delo in človeškost. Človeka moramo srečati, se usesti z njim in ne oditi stran. Videti kako doživlja svet. Svet, ki smo ga ustvarili, ne moremo ga spremeniti, ne da bi spremenili svoja dejanja in izkušnjo, njeno poved in okvir. Če človek misli, da lahko, ali če misli, da ne more, ima v vsakem primeru prav.

7.) Spretnosti izogibanja pastem strokovnjaštva

Kot vsako delo tudi socialno delo sčasoma postane rutinsko, strokovnjak se zaplete v načine dela, ki niso strokovni in le na videz poudarjajo strokovnost dela. To je zelo neprijazno do uporabnika. Socialni delavec pozabi, da sta z uporabnikom oba človeka, da sta sogovornika in soustvarjalca rešitev. Ne vodi k dobrim izidom.

Vsebina

Esej mora vsebovati vse ozire na socialno delo, ki jih obravnava predmet.

- Zgodovina socialnega dela
- Umestitev socialnega dela med stroke in znanosti, ki se ukvarjajo z družbo in ljudmi
- Modeli socialnega dela
- Načela socialnega dela
- Metode in spretnosti socialnega dela
- Struktura socialnega dela (uporabniki in situacije, ravni delovanja, tipologija storitev, sektorji)

Struktura eseja

Uvod – moja izkušnja socialnega dela. Opisati je potrebno osebno izkušnjo socialnega dela, pa naj bo to izkušnja prostovoljnega socialnega dela ali pa izkušnje, kako je biti uporabnik socialnega dela. Izkušnjo opišite dovolj na kratko (največ 1000 besed), dinamično in duhovito. Pri tem upoštevajte načela zapisovanja v socialnem delu in tudi uporabe jezika v socialnem delu. Skratka poročilo naj bo opisno in povedno, naj poudari moč uporabnika in se izogibe stigmatizaciji.

Jedro – kritična refleksija izkušnje: V jedru eseja je potrebno povezati svojo izkušnjo z osnovnimi pojmi socialnega dela. Potrebno je povedati za kakšno vrsto socialnega dela gre, za to kam taka oblika sodi v zgodovini in v kakšen model socialnega dela, kakšne metode in spretnosti smo uporabili. Pri tem je potrebno razmišljati tudi o tem, kakšni bi lahko bili bolj alternativni pristopi, kakšne storitve bi lahko še uporabili. Možno je analizirati opravljeno delo ali izkušnjo na podlagi SWOT analize, torej primerjati dobre in slabe strani, ovire in priložnosti opravljenega dela ali izkušnje.

Sklepi – povzetek in sinteza ugotovitev. Kaj smo ugotovili v eseju? Kaj so glavni poudarki in povezave? Podati je potrebno tudi predloge, ki bi izboljšali delo v opisanem primeru.

Kriteriji

Uvod – max. 20 točk

Jedro – max 60 točk – 10 točk za posamezni vsebinski sklop.

Sklep – max 20 točk

Ocene

Pod 50 točk – 5

51-55 – 6

56-60 – 7

61-65 – 8

65-70 – 9

71 in več – 10

Oblika

Esej naj bo v elektronski obliki. Poravnava besedila na levo.

Esej mora biti jezikovno korekten.

Pravilno navedena in citirana literatura je obveznost. Brez nje esej ne more biti ocenjen.

Rok za oddajo eseja

Rok za oddajo je tisti rok, na katerega se je slušatelj prijavil.

Slušatelji, ki bodo izbrali način opravljanja preverjanja znanja z esejem, so vabljeni na ustni izpit kot poslušalci.

Obvezna literatura

Velja za esej in izpit.

Miloševič Arnold V., Poštrak M. (2003), *Uvod v socialno delo*. Ljubljana: Študentska založba.

Flaker (2003), *Oris metod socialnega dela: Uvod v katalog nalog centrov za socialno delo*. Ljubljana: FSD, Skupnost CSD Slovenije.

Flaker, V. (2010), *Prostor in socialno delo*. Rokopis sprejet za objavo v *Teoriji in praksi*.

Flaker, V. (2011), *K taksonomiji socialnega varstva*. Rokopis v pripravi.

Flaker, V. (2006) Social work as a science of doing : in the praise of a minor profession. V: Flaker, V. (ur.), Schmid, T. (ur.). *Von der Idee zur Forschungsarbeit : Forschen in Sozialarbeit un Sozialwissenschaft*. Wien: Böhlau Verlag, str. 55-78. – poglavje je dosegljivo tudi v prevodu na http://www.fsd.si/dodiplomski_studij/ucni_nacrt/2008053010080943/

Zaviršek, D. (ur.) (2006), *Z diplomo mi je bilo lažje delat! : znanstveni zbornik ob 50-letnici izobraževanja za socialno delo v Sloveniji*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

ali

Zaviršek, D., Leskošek, V. (ur.) (2006), *Zgodovina socialnega dela v Sloveniji : med družbenimi gibanji in političnimi sistemi*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Dodatna literatura:

Dragoš, S., Leskošek, V., Petrovič Erlah, P., Škerjanc, J., Urh, Š., Žnidarec Demšar, S. (2005), *Krepitev moči*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Čačinovič Vogrinčič, G., Kobal, L., Mešl, N., Možina, M. (2005). *Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Šugman Bohinc, L., Rapoša Tajnšek, P., Škerjanc, J. (2007), *Življenjski svet uporabnika: raziskovanje, ocenjevanje in načrtovanje uporabe virov za doseganje zelenih razpletov* (Zbirka Katalog socialnega dela). Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Miloševič Arnold, V., Urh, Š. (ur.), (2009), *Terensko delo: Institucionalni, javni in zasebni prostori socialnega dela*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Čačinovič Vogrinčič, G., Miloševič Arnold, V., Poštrak, M., Stefanoski, P., Urek, M. (2008), *Zapisovati socialno delo*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.